

FCJK

FAKULTET ZA CRNOGORSKI JEZIK
I KNJIŽEVNOST
FCJK Broj 282/2
Cetinje, 11. 4. 2019. god.

ODLUKA

O KORIŠĆENJU SOFTVERA ZA UTVRĐIVANJE PLAGIJATA

Cetinje, april 2019. godine

Na osnovu člana 78 Zakona o visokom obrazovanju („Sl. list CG“, br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17 i 55/18), člana 8 Statuta Fakulteta za crnogorski jezik i književnost, uvažavajući Zakon o akademskom integritetu iz 2019. god., Upravni odbor Fakulteta, na sednici održanoj dana 11. aprila 2019. godine, donosi

ODLUKU O KORIŠĆENJU SOFTVERA ZA UTVRĐIVANJE PLAGIJATA

I – OPŠTE ODREDBE

1. Predmet

Član 1

Ovom odlukom uređuje se način korišćenja *Plagiarism Checker X* softvera za utvrđivanje plagijata, definiše evaluacija primijenjenih metoda na opseg i kategorije publikacija, odnosno dokumenata koji su predmet kontrole, kao i lica na koja se ova odluka odnosi.

2. Cilj

Član 2

Vodeći računa o opštem dobru i očuvanju integriteta akademske zajednice, Fakultet za crnogorski jezik i književnost (u daljem tekstu: Fakultet), kao naučno-obrazovna ustanova, sprovodi redovne provjere originalnosti završnih radova i publikacija koje izdaje u okviru svoje djelatnosti.

Osnovni cilj sprovođenja ovih provjera je sprečavanje akademskog plagijarizma na Fakultetu. Cilj je utvrditi da li je i u kojoj mjeri publikacija, odnosno autorsko djelo originalan rad i koliko su poštovana pravila citiranja i navođenja izvora.

3. Vrsta plagijata

Član 3

Plagijat je svako preuzimanje autorizovanog rada ili materijala bez označavanja da se radi o tuđem autorskom djelu ili dijelu tog djela, kao i sprovođenje druge radnje predstavljajući ga kao svoje autentično djelo.

Član 4

Vrste plagijata, u smislu ove odluke su:

- direktni plagijarizam,
- autoplagijarizam,
- parafraziranje bez reference,

- plagijat sa prijevodom

Direktni plagijarizam (plagijat) je prepisivanje dijela teksta ili cjelokupnog teksta, metode, ideje, algoritma, slike, grafikona, od drugog autora, bez navodnika i citata u procentu koji je posebnim aktom ustanove propisan kao onaj zbog koga se pokreće postupak provjere pred Etičkim odborom. Autoplajarizam je prepisivanje sopstvenog teksta u djelovima ili u cjelosti bez navođenja originalnog izvora i predstavljanja istog kao potpuno novog djela. Parafraziranje bez reference je preuzimanje ukupnog smisla ili pojedinih ideja tuđeg teksta bez navođenja izvora.

Plagijat sa prijevodom je objavljivanje prijevoda tuđeg teksta bez navođenja izvora.

Član 5

Drugi oblici kršenja akademskog integriteta

Drugi oblici kršenja akademskog integriteta su:

- fabrikovanje u naučnome istraživanju,
- falsifikovanje u naučnom istraživanju,
- poklonjeno autorstvo, i
- citiranje izvan konteksta.

Fabrikovanje u naučnome istraživanju je izmišljanje podataka i rezultata naučnoga istraživanja i njihovo objavljivanje.

Falsifikovanje u naučnome istraživanju je mijenjanje i prepravljanje podataka i rezultata naučnoga istraživanja i njihovo publikovanje.

Poklonjeno autorstvo podrazumijeva kupovinu radova (seminarskih, master, doktorskih i naučnih radova i drugih djela literature), pisanje radova u ime drugoga i za njegov račun u cjelosti ili samo u dijelu.

Citiranje izvan konteksta je prepisivanje ili parafraziranje teksta uz navođenje autora, ali u drugom kontekstu.

Član 6

Ova odluka primjenjuje se na:

1. akademsko osoblje i lica sa naučnim i istraživačkim zvanjima, kao i na zapošljene na Fakultetu;
2. studente Fakulteta.

Član 7

Ova odluka može se primjenjivati na sljedeće publikacije, odnosno autorska djela:

1. publikacije koje izdaje Fakultet van i u okviru izdavačke djelatnosti;
2. završne radove koji se realizuju na Fakultetu;
3. master radove koji se realizuju na Fakultetu;
4. ostala dokumenta po potrebi.

II - NAČIN I POSTUPAK PROVJERE

1. Metode

Član 8

U postupku provjere primjenjuje se automatizovana provjera autorskih radova, dostavljenih u elektronskom obliku, korišćenjem licenciranog softvera za detekciju plagijata *Plagiarism Checker X*.

2. Evaluacija rezultata primjene metode

Član 9

Provjere uključuju:

1. citate pod navodnicima;
2. bibliografije;
3. fraze;
4. podudaranje do 10% riječi;
5. sličnost manju od 5%;
6. opšte prihvaćene pojmove i koncepte (npr. pojmovi iz standardne udžbeničke literature).

Rezultat primjene metode za provjeru plagijata je pozitivan ako postoje elementi koji se mogu tumačiti kao plagijat.

Indikatori pozitivnog rezultata su:

- Za završne i magistarske/master radove:
 - ako postoji više od 25% sličnosti između završnoga ili master rada kandidata i autorskih radova drugih autora, a nijesu navedeni kao izvori;
 - ako kandidat ne navodi jasno djelove sopstvenih naučnih radova u završnom ili master radu;
 - ako je preuzet bilo koji segment metode, ideje i slično, a da nije citirano originalno djelo u kojem je segment uvršten.

Ne obuhvata: prihvatljivo je da autori završnih ili master radova uvrste djelove sopstvenih naučnih radova uz obavezu navođenja izvora.

- Za publikacije:
 - ako postoji bilo koji dio teksta koji je direktno preuzet od drugih autora bez navodnika i originalnog izvora;
 - ako postoji bilo koji preuzeti segment metode, ideje i slično, a da nije citirano djelo u kojem je segment uvršten;
 - ako postoji više od 25% sličnosti sa nekim autorskim djelom, a da izvor nije citiran.

Navedene procentualne vrijednosti u skladu sa ovim članom procjenjuje softver za detekciju plagijata *Plagiarism Checker X*.

3. Nadležna tijela za evaluaciju

Član 10

Evaluaciju autorskih radova korišćenjem metoda definisanih članom 8 ove odluke, vrši nadležno stručno tijelo na Fakultetu, a superviziju, po zahtjevu, vrši Etički odbor i to:

- Postupak evaluacije završnih master radova pokreće i sprovodi Komisija za master studije, kojoj se dostavlja elektronski oblik završnog rada, za koji se vrši provjera. Uz rad dostavljaju se i naučni radovi kandidata na kojima je zasnovana teza rada.
- U slučaju konstatovanog kršenja akademskog integriteta na zahtjev Komisije za master studije postupak sprovodi Etički odbor Fakulteta.
- za publikacije Izdavački savjet Fakulteta, kojem se dostavlja elektronski oblik naučnog rada.

4. Postupak provjere

Član 11

Postupak evaluacije autorskih radova iz člana 9 ove odluke reguliše se Etičkim kodeksom Fakulteta, saglasno Zakonu o akademskom integritetu.

Komisija je dužna da sugeriše ispravljanje nepravilnosti koje definiše član 8 ove odluke, uočenih primjenom softvera *Plagiarism Checker X* na konkretnom dokumentu, u roku od 30 dana od dana kada su uočene nepravilnosti.

Kandidat je dužan da koriguje sporne djelove u roku od 30 dana od dana dostavljanja sugestija od strane Komisije.

Vijeće/Etički odbor/Komisija može zatražiti i mišljenja od drugih stručnih lica ili tijela iz odgovarajuće naučne oblasti.

III - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12

Ova odluka primjenjuje se na postupke sticanja diplome određenog nivoa studija na Fakultetu, kao i na postupke objavljivanja publikacija u okviru izdavačke djelatnosti Fakulteta, uključujući i postupke započete prije stupanja na snagu ove odluke u kojima nije donijeta konačna odluka.

Član 13

Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Fakulteta.

Predsjednik Upravnog odbora

Prof. dr. Milenko Perović

